

Asia: VN/5904/2019

Luonnos Suomen arktisen politiikan strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuusamon kaupungin strategian ytimessä on rakkaus lähimmäiseen ja luontoon. Tavoitteenamme on hiilineutraalisuus ja jätteettömyys. Hyvä yhteistyö kaikkien naapureidemme kanssa on meille tärkeää. Naapurikuntayhteistyö kehittämishankkeissa on tiivistä. Venäjän Louhen piiri on ollut ystävyyskuntamme yli 30 vuotta. Rajan molemmin puolin kansamme hyvinvoinnin kulmakivinä ovat kehittyvät elinkeinot. Erityisesti matkailulla ja metsätaloudella on vahvat kehitysnäkymät.

1. Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

Tuulivoiman rakentaminen on hiilineutraalisuustavoitteen kannalta keskeistä. Tuulivoiman rakentamisen esteitä tulisi vähentää uudistamalla kaavoitus- ja lupasäädöksiä. Monipuolinen sähköntuotanto on arktisen alueen herkän luonnon etu.

Nyt jätteet ohjautuvat koko arktiselta alueelta pitkien matkojen päähän poltettavaksi. Jätteettömyystavoite on mahdollista saavuttaa nykyteknologialla pienemmilläkin väestömäärillä. Suomen jätelainsäädäntöä tulisi kehittää kiertotaloutta edistäväksi.

Koko Itä- ja Pohjois-Suomen kattavan kaasutankkausverkoston rakentaminen mahdollistaisi raskaan liikenteen siirtymisen kaasun käyttöön. Liikennemäärien vuoksi kattavan tankkausverkoston rakentamiseen tarvittaisiin yhteiskunnan tukea.

2. Asukkaat ja alueen hyvinvoinnin edistäminen

Arktisen alueen kehittämishankkeet ja investoinnit ratkaisevat alueen elinvoiman. Työpaikkojen lisäksi viihtymiseen vaikuttavat sosiaaliset suhteet, kulttuuri ja luonto.

Kuusamossa on yli 7 000 loma-asuntoa, joiden käyttöaste on vahvassa kasvussa. Tavoitteemme onkin, että joka yö meillä on vakituisen 15 209 asukkaan lisäksi 10 000 yöpyjää mökeissä ja hotelleissa. Kaksoiskuntalaisuus on jo arkea, johon lainsäädännön toivottaisiin sopeutuvan.

Valtakunnallisen sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen yhtenä osana on palveluihin liittyvien digitaalisten ratkaisujen toteuttaminen. Tietohallinnon kehittämiseen tarvitaan nykyistä merkittävästi suuremmat resurssit. Digitaaliset sosiaali- ja terveystaloudet sekä niiden merkittävä lisääminen edellyttävät kattavia laajakaistayhteyksiä.

3. Arktinen osaaminen, huippuluokan tutkimus ja elinkeinot

Digitaalisuus mahdollistaa etätöitä, -kokoukset ja opiskelun. Korkean asteen opetus tulee yhä enemmän siirtymään verkkoon, joten tutkintoja voi suorittaa synnyinseudullaankin. Kuusamossa selvitetään Luontoakatemia ajatusta, jossa korkea-asteen koulutus, tutkimus ja kehittäminen voitaisiin toteuttaa Kuusamo Opiston kampuksella. Kuusamossa on nyt Suomen Olympiavalmennus keskus lumilajeissa, mikä on osoitus maailman huippuvalmennuksen jalkautumisesta pohjoiseen.

Pitkien etäisyyksien alueella digiyhteyksien mahdollisuudet korostuvat, mutta asutuksen hajanaisuuden vuoksi kunnat eivät yksin pysty vastaamaan verkkorakentamisesta. Erityisesti valokuituverkon kattava rakentaminen vaatisi merkittäviä valtion tai EU-tukia.

Ennen koronaa Kuusamossa arvioitiin matkailun investoinnit seuraavan kymmenen vuoden aikana olevan 200 miljoonan euroa. Investoinnit siirtyvät, mutta ovat edelleen todennäköisiä. Matkailun työllistävä vaikutus arktisella alueella on keskeinen.

Kuusamon kaupunki haki Oulanka-Paanajärvi kansallispuistoparia UNESCO:n maailmanperintöluetteloon. Venäjä suhtautui hankkeeseen myönteisesti. UNESCO status vahvistaisi huomattavasti Kuusamon ja Louhen piirin matkailun ympärivuotisuutta. Suomen ympäristöministeriö on tällä erää linjannut Saimaan alueen kansalliseksi UNESCO hankkeeksi.

Kemin biotuotetehdas päätös mahdollistaa Kuusamon uuden bioteollisuusalueen investoinnit. Metsä- ja puutuoteteollisuudella on mahdollisuus toteuttaa jopa 200 miljoonan euron investoinnit alueella. Koko Pohjois-Suomeen voi syntyä jopa 1500 työpaikkaa uusiutuvien luonnonvarojen jalostukseen.

Matkailun ja metsätalouden intressien yhteensovittaminen on tähän mennessä ollut sopuisaa. Kestävän metsätalouden periaatteita noudattamalla on mahdollista huomioida myös metsien virkistysarvot.

4. Infrastrukturi ja logistiikka

Valtatieverkon ja lentoyhteyksien kehittäminen on Kuusamolle elintärkeää. Puutuoteteollisuuden ja matkailun kasvu lisäävät teiden käyttöä. Vt 5 ja vt 20 ovat merkittäviä matkailun ja metsäteollisuuden väyliä. Suomen teollisuuden ja matkailun kasvu toteutuu lähivuosikymmeninä lähinnä Pohjois-Suomessa.

Kansainvälisen matkailun kasvu lisää lentomatkailua. Mittava tuulivoima ja kasvavat metsät kompensoivat liikenteen kasvavat hiilipäästöt.

Raideliikenteen pitkän aikavälin kehittämisessä on hyvä muistaa Pohjois-Suomen rautatieverkon mahdollisuudet teollisuuden ja matkailun sekä puolustushallinnon tarpeet huomioiden.

Kangas Kirsi
Kuusamon kaupunki